

Inhoudelijke reactie op conceptrapport Inspectie Jeugdzorg

‘Het pedagogisch leefklimaat van jongeren in JJC’

mei 2011

Monsterseweg 216
2553 RM Den Haag
T (070) 440 33 00
F (070) 440 33 99
info@stichtingjic.nl
www.stichtingjic.nl

opvoeden | behandelen | onderwijs

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudelijke reactie.....	4

Voorwoord

Hierbij bied ik u namens de Raad van bestuur JJC de inhoudelijke reactie en het plan van aanpak aan op het conceptrapport 'Het pedagogisch leefklimaat van jongeren in JJC', maart 2011. Het rapport betreft het toezicht dat is uitgevoerd op 6 en 15 december 2010 door de Inspectie Jeugdzorg.

Naar aanleiding van het rapport heeft de inspectie JJC uitgenodigd voor een gesprek waarin, vanuit een gevoelde en zeer gewaardeerde betrokkenheid van de inspectie bij onze organisatie, een relatie is gelegd tussen de beperkingen van het gebouw en de risico's op een negatieve dynamiek met een (sub)doelgroep en de beleefde veiligheid van de medewerkers en hun vermogen om de jongeren op individuele basis dat te bieden wat zij nodig hebben en verwacht wordt.

JJC is bereid de discussie hierover ten diepste te voeren, zowel intern als met anderen.

De bevindingen en verbeterpunten van de inspectie zijn met het middenkader, de inhoudelijke staf en de Raad van bestuur geanalyseerd in relatie tot de wenselijke toekomst. Dit maakt de analyse van en de oplossingen voor de huidige vraagstukken meer valide en betrouwbaar.

Onderstaande reactie is tevens het kader voor het plan van aanpak. Doelgerichte uitgelijnde acties die op elkaar zijn afgestemd, zijn in het plan van aanpak verder uitgewerkt. Daarin zijn de acties ter verbetering concreet uiteengezet en is aangegeven wanneer een resultaat behaald is/wordt.

De aanpak van de indicatoren waar JJC een onvoldoende op heeft gescoord, kent een relatief korte doorlooptijd van zes maanden. In het proces dat heeft geleid tot het huidige plan van aanpak zijn gewenste veranderingen opgenomen. Deze fundamentele zaken hangen samen met de sterk gevoelde ambitie om te gaan met de beperkingen van het gebouw en de nog niet gerealiseerde integratie met het onderwijs. De verbetertrajecten die hierop worden ingezet, nemen een langere implementatieperiode in beslag dan zes maanden, desalniettemin legt JJC haar besluiten op gerealiseerde punten reeds vast.

JJC zal de geboekte vooruitgang monitoren en de inspectie hier tussentijds over informeren.

De verbeterpunten door de inspectie benoemd neemt JJC ter harte; met volle vaart gaan wij hiermee aan de slag.

Hetty Goedvolk,
directeur JJC

Inhoudelijke reactie

Op de helft van de indicatoren scoort JJC niet operationeel. Daarmee voldoet JJC onvoldoende aan de behoeften van de jongeren en verwachtingen van de inspectie met betrekking tot het pedagogisch leefklimaat binnen de instelling.

De bevindingen op de individuele indicatoren zijn niet onherkenbaar of ongegrond. In de afgelopen periode heeft JJC een aantal losse indrukken samengebracht vanuit een aantal verschillende meetmomenten¹ en een consistent verhaal geconstrueerd, anders gezegd een film gemaakt van een stapel foto's. Om te voorkomen dat alleen aan symptoomreductie wordt gedaan, worden ook de onderliggende mechanismen aangepakt; JJC gaat de uitslag van het inspectierapport en het daaropvolgende gesprek met de inspectie (21 maart) omzetten in een diepgravend veranderproces.

De kracht van JJC zit in de gezinsgerichte, multidisciplinaire, ontwikkelingsgerichte en kortdurende benadering met focus op het creëren van perspectief voor jongeren en hun gezinnen. Bovenstaande uitgangspunten zijn leidend in het bepalen van de interventies die het leefklimaat binnen JJC kunnen verbeteren.

Dynamisch verband

De manier waarop de pedagogisch medewerker vorm geeft aan het leefklimaat, samen met zijn of haar collega's, heeft grote invloed op ondermeer de behandelmotivatie en zelfstandigheid, zo blijkt uit onderzoek. Het is de taak van JJC om de medewerkers in de gelegenheid te stellen hun vakkundig repertoire zo te verbreden dat zij de juiste ondersteuning kunnen bieden aan de jongeren. Deskundigheidsbevordering op diverse terreinen, teamoverleg, casuïstiekbespreking en intervisie moeten helpen de (pedagogische) visie en uitgangspunten op een veilige manier in de dagelijkse praktijk te brengen. JJC investeert daar voortdurend in.

De fysieke leefomgeving van JJC kent een aantal beperkingen van meer structurele aard (bijvoorbeeld de kleinschaligheid en het gestapelde van het gebouw). Door de beperkingen ingegeven gaat er meer energie uit naar het handhaven van de orde en veiligheid dan wenselijk. Medewerkers zien zich vaker dan gewenst genoodzaakt een meer toezichhoudende rol te vervullen. Uit het onderzoek van de inspectie blijkt dat zij hierdoor niet voldoende toekomen aan individuele aandacht van specifieke jongeren en fasegebonden aanpak van jongeren als het gaat om het dagprogramma, de kamermomenten en de mogelijkheden tot vrijetijdsbesteding. JJC constateert niettemin dat de medewerkers (ondanks de ervaren werkdruk en gevoelens van onveiligheid een respectvolle houding hebben ten opzichte van jongeren. Daarnaast geven jongeren aan hen te vertrouwen (komen hun afspraken na).

JJC zet in dit plan van aanpak, naast verbeterpunten op kortere termijn ook een aantal fundamentele stappen om de beperkingen van het gebouw enerzijds sterk te verbeteren en anderzijds de cliëntenstroom zo te richten dat deze beter past bij de kracht van JJC.

¹ JJC heeft in oktober 2010 een medewerker tevredenheidonderzoek uitgevoerd en een enquête laten uitvoeren door de jongerenraad over het leefklimaat .

Jongeren vinden het activiteitenaanbod van JJC marginaal, zo blijkt uit het inspectierapport en uit de gesprekken met de jongerenraad en de enquête die de jongerenraad heeft gehouden. JJC stelt de jongeren (structureel) in de gelegenheid zelf met ideeën te komen om dit aanbod meer te variëren en af te stemmen op hun wensen en behoeften

JJC zet op kortere en langere termijn acties uit, die leiden tot een gevarieerd aanbod enerzijds en meer continuïteit in het dagprogramma anderzijds.

JJC erkent dat de grenzen aan het gesloten karakter en aan de begrenzing en energie die de medewerkers kunnen bieden zich soms moeilijk laat verenigen met de toenemende zwaarte van een aantal jongeren. Jongeren worden echter vaak in acute toestand opgenomen. Een grondige screening voorafgaande aan opname is hierdoor niet mogelijk.

Voor het merendeel van de ingestroomde jongeren blijkt JJC een passend antwoord te zijn. In 2010 is voor 20% van de geplaatste jongeren sprake geweest van een (door)verwijzing. Conform het door de inspectie geformuleerde advies in het gesprek Raad van bestuur en directie JJC met Inspectie Jeugdzorg 21 maart jl.), maakt JJC met collega instellingen afspraken over (door)verwijzing van een subdoelgroep jongeren waarvoor het gebouw van JJC niet in voldoende mate begrenzing biedt.

JJC past op zeer korte termijn de screening dusdanig aan dat het mogelijk is om jongeren met dit profiel zo veel mogelijk voor de voordeur al in beeld te hebben.

Aangezien de huidige wijze van toeleiding niet kan voorkomen dat deze jongeren in eerste instantie soms toch worden opgenomen bij JJC, oriënteert JJC zich op het inrichten van een observatie/diagnostiek afdeling. In een kortdurend programma wordt de jongere onderzocht en gestabiliseerd, waarna verwijzing extern of eventuele doorstroming intern kan volgen.

Deze afdeling moet gebouwendijk beter worden toegerust voor deze subdoelgroep en worden voorzien van een specifieke set diagnostische instrumenten. Het personeel wordt getraind om met deze subdoelgroep te werken. We verwachten meer rust en stabiliteit te creëren door jongeren zoveel mogelijk op één afdeling te laten instromen. De interne doorstroming van jongeren wordt tevens beter onderbouwd door een goede rapportage vanuit de observatie/diagnostiek.

JJC verwijst dan meer onderbouwd door, hetgeen meer garantie op continuïteit in de behandeling en bejegening teweegbrengt. Dit geldt zowel voor externe verwijzing als voor interne doorstroming.

Op dit moment zijn de gebouwelijke verbeteringen in kaart gebracht en zijn we toe aan het verder uitwerken van dit plan. Voordat we dit in gang zetten volgt een communicatieronde met de medewerkers.

Aansluiting onderwijs

Onderwijs is een cruciaal onderdeel voor het toekomstperspectief van jongeren en hun dagritme. Continuïteit en samenhang zijn belangrijke peilers in dit complementaire aanbod en het verbinden van deze deelgebieden is een belangrijk punt van aandacht. Het tot stand brengen van een goede aansluiting met het onderwijs blijkt echter geen quick-fix maar een tijdsintensief proces. De discontinuïteit in het dagprogramma door onder andere uitval op school, heeft een enorme hypotheek gezet op de dagelijkse routine en de samenwerking.

JJC zal op alle indicatoren betreffende het onderwijs sterke verbeteringen laten zien. Dit vraagt een andere verantwoordelijkheid voor en binnen JJC, anders dan op dit moment wordt gehanteerd. Met de school wordt hier op bestuurlijk niveau over gesproken. Die gesprekken moeten leiden tot een situatie waarin JJC de verantwoordelijkheid voor onderwijs daarmee voor genoemde indicatoren ook daadwerkelijk kan dragen.

De beperkte omvang van de school brengt structurele kwetsbaarheden met zich mee, zoals: beperkte flexibiliteit en beperkte mogelijkheden om lesuitval snel op te vangen. Daarnaast functioneert de school inhoudelijk sinds twee jaar zeer zwak. De inspectie voor het onderwijs heeft hier in haar rapporten van 2009 en 2010 op gewezen.

JJC heroriënteert zich daarnaast fundamenteel op het onderwijs, zowel als op zichzelf staand onderdeel van het totaal aanbod van JJC als met betrekking tot de integratie met de behandeling.

In de heroriëntatie worden de structureel zwakke zaken voorzien van structurele oplossingen. Dit houdt in dat JJC alle nodige stappen zal zetten om het onderwijs tot essentieel onderdeel van de behandeling te maken. Met de huidige schoolpartner is reeds gesproken over het proces dat JJC op gang wil brengen. De inhoud van het onderwijsaanbod en de wijze waarop het onderwijs wordt aangeboden zijn beide onderwerp van heroverweging.